

# Advies archeologisch onderzoek

Datum adviesaanvraag: 16 december 2014

Datum advies: 18 december 2014

Aanvrager: Wouter Algra (Scherpenzeel)

- Geen archeologisch onderzoek.

Locatiegegevens: Holleweg 18 / Oosteinde 3c

Het plangebied ligt grotendeels in een zone die op de gemeentelijke archeologische beleidskaart is aangeduid als zone met een hoge archeologische verwachting. Hiervoor geldt conform het gemeentelijk archeologiebeleid een ondergrens van 250 m<sup>2</sup>. Alleen langs de noordrand ligt een smalle strook met een lage verwachting (ondergrens 10.000 m<sup>2</sup>). Het plan omvat de bouw van een aantal bedrijfsunits. Deze worden grotendeels gerealiseerd op de plaats van te slopen bedrijfsgebouwen. Voorafgaand hieraan stond hier een wasplaats en benzinepomp. Aangenomen mag worden dat de bodem door de bouw van deze voorgangers zwaar is verstoord. Tevens worden circa 8 woningen gerealiseerd langs het Oosteinde.

Het plangebied ligt in een zone met laarpodzolen (gwt VI) temidden van beekerdgronden (gwt III). De geomorfologische kaart geeft ter plaatse een dekzandrug aan temidden van een vlakte van verspoeld dekzand. Het AHN geeft een duidelijk beeld als gevolg van de ligging binnen de bebouwde kom. Wel is te zien dat de driehoek die gevormd wordt door wegen waarbinnen het plangebied ligt, enigszins hoger ligt dan de omgeving. Dit is naar waarschijnlijk het gevolg van ophoging/egaliseratie samenhangend met de aanleg van het industrieterrein.

Het gebied kenmerkte zich vanaf het begin van de negentiende eeuw als een kleinschalig verkaveld landschap met een afwisseling van grasland en akkers. Kenmerkend waren de houtwallen. In Histland Gelderland is het gebied niet getypeerd vanwege de ligging binnen de bebouwde kom. Gezien het aangrenzende gebied kan het cultuurlandschappelijk worden gerekend tot de oude ontginningen in afwisselend nat – droog gebied (nat droge kampongningen). Wanneer het gebied ontgonnen is, is niet bekend. Waarschijnlijk behoorden de landerijen van oorsprong bij de middeleeuwse erven Wingelaar en/of Zelder die ten zuiden van het Oosteinde liggen. Deze erven liggen ten opzichte van de omgeving enigszins hoger wat vermoedelijk het gevolg is van kunstmatige ophoging van het terrein vanwege de natte omstandigheden.

Archeologische vondsten binnen een straal van 500 meter zijn niet bekend. 400 meter naar het oosten ligt de historische kern van Scherpenzeel. Wel is de locatie van een zogenaamde aspergestelling uit de Tweede Wereldoorlog in het Oosteinde bekend. Deze ligt iets ten westen van het plangebied. Bij enkele onderzoeken in de omgeving zijn onder min of meer vergelijkbare omstandigheden veelal verstoringen gevonden die samen hangen met de ontginning van dit gebied. Er zijn bij deze onderzoeken geen archeologische indicatoren gevonden.

Op basis van bovenstaande kan het verwachtingsmodel worden bijgesteld. Gezien de aanwezigheid van een dekzandwelling zou de verwachting voor de vroege prehistorie laag tot middelhoog zijn. Door het ontbreken van openwater en substantieel reliëf kan deze echter op laag worden gesteld. Voor de late prehistorie tot en met de vroege middeleeuwen is de verwachting als gevolg van het ontbreken van drogere gronden laag. Voor de late middeleeuwen en nieuwe tijd is de verwachting voor bewoningsresten laag. Wel is er een hoge verwachting voor de aanwezigheid van greppels samenhangend met de deels uit het begin van de negentiende eeuw bekende verkaveling. Bij de aanleg van het industriegebied zijn naar verwachting eventuele archeologische resten grotendeels vergraven. Realisatie van het plan heeft daardoor geen onevenredige schade aan het bodemarchief tot gevolg. Verder archeologisch onderzoek wordt dan ook niet noodzakelijk geacht.

Indien bij de werkzaamheden vondsten (aardewerk, vuursteen, oude funderingen, opvallende donkere verkleuringen in het gele zand etc. ) worden gedaan waarvan men redelijkerwijs mag vermoeden dat deze van archeologische betekenis zijn, dient hiervan onmiddellijk melding te worden gemaakt (art. 53 Monumentenwet).

Beoordeeld door

P. Schut